

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 26. februar 2025
Kontor: Internationalt kontor
Sagsbeh: Abdullahi Hassan Aden
Yarow
Sagsnr.: 2025-00673
Dok.: 3630545

Supplerende samlenotat for sager på Justitsministeriets ressortområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. marts 2025 i Bruxelles

Side:

2-4 Punkt 13 Retsstatsprincippet som en demokratisk
 søjle i Europa
 - *Meningsudveksling*

Dagsordenspunkt 13: Retsstatsprincippet som en demokratisk søjle i Europa

Nyt notat.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet for retlige og indre anliggender (RIA) den 6.-7. marts 2025 med henblik på en meningsudveksling. I lyset af de polske prioriteter under formandskabet forventes meningsudvekslingen at tage udgangspunkt i, hvordan retsstatsprincippet udgør en demokratisk søjle i Europa med særligt fokus på at sikre robustheden af medlemsstaternes retssystemer og civilsamfundsorganisationernes rolle. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side ser man positivt på en drøftelse af vigtigheden af retsstatsprincippet.

2. Baggrund

Det fremgår af det polske formandskabsprogram, at formandskabet i relation til retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder vil facilitere en debat om robustheden af medlemsstaternes retssystemer og civilsamfundsorganisationers rolle i at beskytte retsstatsprincippet, der tager højde for kravene til uafhængighed for juridiske professioner, den frie forskning og whistleblowers rolle i denne proces.

På det uformelle RIA-rådsmøde den 30.-31. januar 2025 lagde det polske formandskab op til en drøftelse af retsstatens udfordringer og deres betydning for gensidigt samarbejde inden for justitsområdet. Diskussionen havde primært fokus på balancen mellem gensidig tillid mellem medlemsstater og behovet for at opretholde rettighederne i EU's Charter for grundlæggende rettigheder.

Europa-Kommissionen er siden 2020 fremkommet med en årlig retsstatsrapport, der gør status og giver et overblik over efterlevelsen af retsstatsprincippet dels på tværs af EU, dels i separate landekapitler for hver

enkel af medlemsstaterne, inklusive Danmark. Der gennemføres landespecifik retsstatsdialog i Rådet (generelle anliggender) på baggrund af retsstatsrapportens landekapitler. Den lande specifikke retsstatsdialog afholdes tre gange om året og med fire lande til drøftelse per gang.

Den seneste retsstatsrapport blev offentliggjort den 24. juli 2024, og i landekapitlet vedrørende Danmark konkluderer Kommissionen overordnet set, at den danske retsstat er i god forfatning og fremhæver, at det danske retsvæsen opfattes som meget uafhængigt, samt at Danmark fastholder sin position som det mindst korrupte land i verden. Rapporten indeholder tre anbefalinger til Danmark, som vedrører 1) en fuld revision af retshjælpssystemet, 2) indførelse af regler om svingdørssituationer for ministre og om lobbyvirksomhed og 3) videreførelse af processen med at reformere offentlighedsloven med henblik på at styrke retten til aktindsigt.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen for RIA-rådsmødet den 6.-7. marts 2025 med henblik på en udveksling af synspunkter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen har ingen andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle medlemsstater deler opfattelsen af retsstatsprincippet som et vigtigt fundament for de nationale retssystemer.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side ser man positivt på en drøftelse af vigtigheden af retsstatsprincippet.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.